

חשבון עובר ושב מאת פרנקל שלמה

הזיכרון האנושי הקצר

הזיכרון האנושי מדהים אותי, לפעמים מבחינת מידותיו. כליכך קצר, לעזאזל, כליכך קצר. אני מדבר על כפר-שלם, כמובן, איך לא. איך אפשר לתת לשבוע כזה לעבור, שבוע עם מגמה מעורבת במזג-אוויר ומגמה מעורבת בבורסה, בלי לדבר על כפר שלם. ומי שחושב שכאן הולכת ובאה התקפה עונתית על הימין, טועה. אואריגואו, כמו שאומרות הגבירות הבהמיות מאגף ימני הנפש. אואריגואו. בכפר שלם הרגה המישטרה בן-אדם. ביג'דיל, כמו שאומרים האדונים במדים בכל העולם, הוא שלף עלינו, או שלפנו עליו. הטוב בין השניים ניצח, מה יש? אז תיכף באים בעלי הזיכרון הקצר ואומרים: קו ישר עובר בין שכם ובין כפר שלם. שהרי בין שתי נקודות כאלה,

שפת הליש

אם אתם רוצים לשגע מישהו, אבל ממש, תתחילו לדבר איתו בשפת הליש. בהתחלה זה נשמע משעשע ונחמד מאוד, אבל אחלי זמן מה אתם מבחינים בסימני הטיי-לוף מופיעים בזה אחר זה. עורחות עצי בניות מתחילות להופיע בצוואל, העיניים מתחילות לפזול לכל הכיוונים, דבלים כאי-לה. אני יכול, בינתיים, לתת כמה דוגמות למה שקולה כשמשתמשים בשפה הזאת. למשל: קלאטי בעיתון מעליב שבבולסה היחה היום מגמה מעורבת, ובהלבה מגי יות היו מוכלים בלבד. או, עוד כותלת בעיתון: המולה לגיל הלח מלמדת את דלדקה חיבול וחיטול, ואחליכך יש להם שיעול תולה ושיעול עיבלית. זה גם שעשוע נחמד בשביל חגיגו, כי ליססמס וסילבסטל. תנסו לזכור את זה לשנה הבאה.

אימרות

התפוח לא נופל רחוק מהחץ
אימרה פולנית חתיקה
איזהו אמיץ — הכובש את יצרו
בחומץ, לא במלח

קו ישר, כך גם עבר קו ישר בין ואדי סאליב ובין שכם. ואדי סאליב, הייתי רר צה להזכיר, היה קצת לפני שכם. להלן תמצית ההיסטוריה: בראשית באו החלוצים החרוצים שהיו צריכים פועלים בפרדסים, וגם פועלי בניין. זה לא התחיל אחריו 1967, אלא בדיוק חמישים שנה קודם, אחרי 1917. החלוצים החרוצים הביאו את העליה התימנית. מעלתם הגי' דולה של התימנים בעיני החלוצים החרוצים הייתה, שהם עובדים טוב כמו הערבים, מסתפקים במעט כמו הערבים, אבל הם היהודים. התימנים הובאו בתור דוגמא. מכיוון שהדוגמא הצליחה, עברו עוד כמה עשרות שנים, ובאה המילחמה הידועה בציבור כי מילחמת העצמאות. המילחמה הזאת הביאה לגיתוק מסויים בין החלוצים החרוצים ובין הפועלים שלהם, שעדיין, מה לעי שות, היו ברובם ערבים.

פועלים בדרך לעבודה
כהי'ס אפורים או שחורים-בהירים

רק קו ישר עובר. מי שיורה בנער מפגין בשכם ומקבל שלושה חודשים על-תנאי, למה שלא ירה בנער מפגין בכפר שלם ויקבל ועדת חקירה ונוישה חמורה? או, במילים אחרות: זילזול בחיי ערבים גורר זילזול בחיי יהודים. זה סיפור טוב בשביל זיכרון קצר. נשי מע הגיוני, ומה שאתם רוצים. אלא מה? שהכל התחיל קצת בלהפך. כמו שבין שכם ובין כפר שלם עובר

זה רעיון

שרהתיירות אברהם שריר תפס סוף-סוף מה שכל ילד בענף התיירות תפס כבר מזמן: שמה שמחרבן את כל התיירות בירושלם, הם מעשיה של ממשלת ישראל. אברהם שריר הוא איש אמין, שאינו מתבייש לומר את האמת: בדיוק כמו ספרד הפאשיסטית של הגנרליסימו פראנקו, כך גם ישראל... של מנחם בגין. מעוררות ריגשי דחיה ותיעוב.

הפיתרון לעניין הזה, לפי דעתו של אבר'הם שריר, הוא לפרק את הארץ לגורר מים, ולהפסיק את ההחלה המטופשת של הריבונות הישראלית עליהם. במילים אחרות: אילת תתפרסם בעולם התיירותי כי אילת, ולא-דווקא בישראל, וכן גם תל-אביב, ירושלים, ולמה נקסח את חלקן של טבריה, צפת, נתניה, עין-גדי וכל שאר אתרי התיירות השוממים עה?

להלן כרות פירסומת שאני הייתי מציע למען תל-אביב, למשל:

תיירים! בואו לנוח! בשעה שבארצות שונות מתבצעים מעשי טבח נפשעים, כאשר במרחק מאות ספורים של קילומטרים נהרגים אנשים בכל יום ובכל לילה כאשר מעשי דיכוי מחרידים — כולל תלישת אשכים — מתנהלים במדינה לא-רחוקה — בתל-אביב הכל בסדר!

פועלים שקטים ואקזוטיים ינקו את הר' חובות למענכם. מלצרים שחרחרים ומגורר מסים יגישו לכם במיסעדות, חדרניות מי'ן רחיות נאות יסדרו את חריכם המפוארים, והכל במחירי הפתעה בתל-אביב — נוהה של שלווה בעולם רותח!

להכניס גם לפועל אפורי-כהה שכל בקודקוד באמצעות כדור בקודקוד. ורק עוד מילה אחת לסיכום בעניין החרוצים: פעם קראו להם בן-גוריון, היום קוראים להם בגין. ומי שלא מאמין, שישאל את איש הפלמ"ח שאול ביבר, שחיבר את ההיסטוריה של כל החרוצים-החרוצים לדורותיהם.

— שמו אותו באהלים ובפחונים, כי הפועלים החדשים, ככה חשבו, הם מס' תפקים במועט. למרות שיש אומרים שגם הם יהודים. האנשים האלה, טוב-נו, עבדו בפר' דסים כמו הערבים לפניהם, ועבדו כבניין כמו הערבים לפניהם, וניקו לחלוצים את הרחובות ואת הבתים כמו הערבים לפניהם; הם מילאו את הציפיות, אם לקצר, והיו פועלים שחורים סופר-דופר, ואפילו יותר טוב, כי הם גם הצביעו בהמוניהם בעד בן-גוריון, נא לזכור, לא בעד בגין, נא לזכור.

אלא מה, שפועלים, בדיוק כמו חיות, כמה שתיתן להם הם ירצו עוד, או בדיוק בשביל זה קיימת המישטרה, לא? כדי ש' הפועלים שרוצים עוד לא יוכלו לבנות עוד חדר או לקבל עוד לירה או לחשוב, בטעות גמורה, שגם להם מגיע כאן משהו, בדיוק כמו לחלוצים החרוצים. ואו הלכו שליטות בואדי סאליב הי' ידוע, ונהרג בן-אדם, ביג'דיל, כמו ש' אומרים האדונים במדים בכל העולם, ביג'דיל.

חלפו שנים, ובאה מילחמת 1967, וחל מהפך-חוזר בעניין הפועלים השחורים. כל האלה שדמו בעיני החלוצים החרוצים ל-תימנים נעשו פועלים אפורים, ואילו הערבים חזרו לתפקידם הטיבעי כפועלים שחורים. ובאופן טיבעי לגמרי התחילו הר' שילטונות של החלוצים החרוצים להתייחס אל הפועלים השחורים החדשים כמו שהם התייחסו מאז ומתמיד אל פועלים שחורים, שכידוע צריכים להסתפק במועט, שכמו חיות כמה שתיתן להם ירצו עוד, וש' מכינים רק את שפת הכוח.

ומכיוון שהפועלים השחורים היו נוסף לכל החסרונות האלה גם ערבים, אין זה פלא שהם קצת קשי-הבנה בעניין הכוח, או במילים אחרות: היה צריך ל-הפעיל הרבה יותר כוח עד שיכנס קצת שכל לקודקודם, או, שוב במילים אחרות, כדי שלעשרה אנשים יכנס שכל לקודקוד, היה צריך להכניס לאיש אחד כדור בקודקוד.

ומכיוון שפועלים שחורים הם פועלים שחורים, וכידוע לפעמים קשה להבחין בין אפור כהה ובין שחור בהיר, זה רק טבעי שהמישטרה של החלוצים-החרוצים תנסה